

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: SK-4Csp/102/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8622201758
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:8622201758.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtňa 48, 811 07 Bratislava- mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154 právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtňa 48, Bratislava proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX, XXX XX C. D. za účasti osobitného subjektu na strane žalovaného VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Šafarikovo nám. 7, 811 02 Bratislava, IČO:42 362 962 o zaplatenie XXX,XX eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

- I. Žalobu žalobcu **z a m i e t a**.
- II. Náhradu trov konania stranám sporu a osobitnému subjektu na strane žalovaného **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou dňa 21.11.2022 na Okresnom súde Svidník (z ktorého výkon súdnictva prešiel dňom 01.06.2023 na Okresný súd Bardejov, viď zákon č.150/2022 Z.z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení neskorších predpisov) sa pôvodný žalobca, obchodná spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO:31 320 155 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 712,82 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 29.04.2020 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Žalobu odôvodňoval tým, že so žalovaným uzatvoril dňa 23.08.2019 zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX na základe ktorej poskytol žalovanému pôžičku vo výške XXX,-XXX na kúpu spotrebného tovaru uvedeného v zmluve (televízor) s tým, že kúpna cena tovaru bola XXX,-XXX, žalovaný pri podpise zmluvy nehradil žiadnu akontáciu, na celú kúpnu cenu bol mu poskytnutý viazaný spotrebiteľský úver. Ten mal podľa žaloby splácať v pravidelných 30 mesačných splátkach v sume 30,-eur až do celkovej sumy pôžičky vo výške 900,-eur. Tvrdil, že do dňa podania žaloby žalovaný na vrátenie pôžičky zaplatil len sumu 90,-eur a keďže porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku jednotlivými splátkami riadne a včas, dňa 26.02.2020 ho pôvodný žalobca vyzval listom – predžalobnou upomienkou k úhrade dlžných splátok a upozornil ho, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, bude oprávnený úver zosplatiť. Keďže k úhrade dlžných splátok podľa tvrdenia v žalobe nedošlo, dňa 19.04.2020 pôvodný žalobca úver zosplatiť, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 23.04.2020- oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, pričom žalovaný dlžné splátky neuhradil a jeho dlh ku dňu podania žaloby predstavuje 712,82 eur. Podľa žalobcovho tvrdenia v žalobe, k zosplateniu došlo v súlade s článkom 10.2 zmluvných podmienok, po márnom uplynutí dostatočne dlhej lehoty na plnenie a to vo vzťahu k splátke splatnej bezprostredne pred zosplatením.

2. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca v žalobe označil Zmluvu o pôžičke, Zmluvné podmienky, prehľad splátok a úhrad, predžalobnú upomienku s doručenkou a oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru (bez doručenky).

3. Uznesením zo dňa 07.06.2023 súd rozhodol, že príberá do konania ako osobitný subjekt na strane žalovaného VŠEOBECNÚ OCHRANU PRÁV SPOTREBITEĽOV. Osobitný subjekt na strane žalovaného napriek výzve súdu na vyjadrenie sa k žalobe žiadne vyjadrenie k veci nepodal.

4. Uznesením zo dňa 11.09.2023 č.k.SK-4Csp/102/2022-78 súd vyhovel návrhu žalobcu na zmenu strany sporu na strane žalobcu z dôvodu postúpenia pohľadávky, ktorá je predmetom sporu z pôvodného žalobcu na obchodnú spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtina 48, 811 07 Bratislava-mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154 a pripustil aby vstúpila do konania na miesto žalobcu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.12.2023 a súd tak ako so žalobcom ďalej konal s obchodnou spoločnosťou Intrum Slovakia, s.r.o., (ďalej len „žalobca“).

5. Žalovaný sa k žalobe, ktorá mu spolu s prílohami a výzvou vyjadriť sa k nej do vlastných rúk doručená bola dňa 05.12.2023 písomne nevyjadril.

6. Nakoľko hodnota tohto spotrebiteľského sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,-eur, skutkové tvrdenia strán neboli sporné, pričom prejednávany spor, v ktorom išlo iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci bolo možné rozhodnúť len na základe predložených listinných dôkazov, súd v súlade s ust. § 297 písm. b) CSP spor prejednal a rozhodol bez nariadenia pojednávania. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 07.02.2024, miesto a čas jeho verejného vyhlásenia boli v súlade s ust. § 219 ods.3 CSP oznámené na úradnej tabuli súdu vyvesením dňa 30.01.2024 a súčasne na webovej stránke súdu na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR. Strany sa na verejné vyhlásenie rozsudku nedostavili.

7. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a písomných vyjadrení žalobcu, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov predložených žalobcom, keďže vykonanie žiadneho z dôkazov nebolo žalovaným namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné či neúčelné a sám žalovaný žiadne dôkazy nenavrhol a zistil tento skutkový stav:

8. Z obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere predloženej žalobcom v spojení s jej prílohami (č.l.16 až 24 spisu) súd zistil, že obchodná spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s. zastúpená sprostredkovateľom Ing. Peter Durkaj – COMPACT STUDIO a žalovaný uzavreli písomnú zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru žalovanému vo výške XXX,-XXX za účelom úhrady kúpnej ceny za žalovaným kupovaný tovar- televízor. Kúpna cena tovaru bola XXX,-XXX, žalovaný z nej nehradil žiadnu akontáciu, na zaplatenie celej kúpnej ceny vo výške XXX,-XXX bol mu poskytnutý úver. Žalovaný mal tento úver podľa zmluvy splatiť 30 mesačnými splátkami vo výške 30,-eur splatnými vždy k 20. dňu v mesiaci s prvou splátkou splatnou dňa 20.09.2019, pričom v zmluve je uvedené, že celková suma je 900,-eur, celkové náklady spotrebiteľa že sú 171,-eur. Súčet žalovanému poskytnutej sumy 729,-eur a celkových nákladov spotrebiteľa 171,-eur zodpovedá sume uvedenej ako celková suma, t.j. sume 900,-eur. Ročná úroková sadzba uvedená v zmluve bola 18,88 % s tým, že ide o sadzbu fixnú, ako RPMN je tam uvedené 18,88 %. Ako spôsob úhrady splátok je v zmluve uvedené – poštová poukážka. Na spodnej časti formulára zmluvy je uvedené, že zmluva bola podpísaná dňa 23.08.2019 o 16:46 hod.

9. Vo formulári zmluvy je v úvodnej časti obsahujúcej údaje o klientovi uvedené, že ten predkladal pri jej uzavretí ako doklady len občiansky preukaz. Je tam uvedené, že je ženatý, že nemá žiadne nezaopatrené dieťa a žiadnu vyživovanú osobu/povinnosť, že býva vo vlastnom byte/dome a že jeho pracovné zaradenie je zamestnanec na dobu neurčitú. V zmluve sa uvádza, že zamestnaný je od 05/2019 u zamestnávateľa SY a JA, s.r.o. Ako jeho čistý mesačný príjem za posledné 3 mesiace je uvedená suma 480,-eur. Žiadne políčka či miesto pre vyplnenie údajov o výške a druhu výdavkov tam uvedené nie sú. V časti tlačiva zmluvy týkajúcej sa pomerov žalovaného sú aj políčka pre vyznačenie údajov o predložených dokladoch, kde vyznačené nie sú ako predložené žiadne doklady.

10. Priamo z obsahu zmluvy nevyplýva, žeby od žalovaného bolo vyžadované dokladovanie jeho pomerov nejakými dokumentmi a dôkazmi, zmluva na žiadne takéto dokumenty neodkazuje ani ich nespomína. Časť formulára zmluvy výslovne obsahujúca kolónky pre vyznačenie predložených dokladov k príjmom a výdavkom je úplne prázdna. Žalobca predložil aj tlačivo žiadosti o poskytnutie úveru zo dňa 23.08.2019 zo 16:39 hod kde je uvedené len to, že žalovaný žiadal o úver 729,-eur so splatnosťou

30 mesiacov a je tam uvedené, že súhlasí so zisťovaním údajov o bankových obchodoch a zisťovaním u zamestnávateľa, či sú ním uvedené údaje pravdivé, avšak žalobca nepredložil žiadne doklady, že k takému preverovaniu skutočne došlo.

11. Žiadne doklady na preukázanie skúmania bonity žalovaného pred uzavretím zmluvy žalobca nepredložil, ani neoznačil, neuviedol v tejto časti ani žiadne skutkové tvrdenia (či, kedy a ako bola skúmaná bonita žalovaného pred uzavretím zmluvy).

12. Z prehľadu splátok a úhrad k úverovej zmluve číslo XXXXXXXXX predloženého žalobcom súd zistil, že je tam priestor pre zaznamenávanie dátumov a výšky úhrad splátok úveru žalovaným, pričom podľa tohto prehľadu žalovaný uhradil dňa 19.09.2019 sumu 30,-eur a dňa 11.11.2019 sumu 60,-eur. Následne je tam zaznamenané zosplatnenie úveru dňa 19.04.2020. Po zosplatnení úveru žalovaný nezaplatil žiadnu sumu. Z uvedeného prehľadu tiež vyplýva, že žalovanému boli vyúčtované k zaplateniu tiež „pokuty“ vo výške spolu 80,28 eur, ktoré žalobca v žalobe si neuplatnil.

13. Listom označeným ako „predžalobná upomienka“ zo dňa 26.02.2020 pôvodný veriteľ žalovanému oznámil, že na zmluve zo dňa 23.08.2019 eviduje nedoplatok na splátkach v celkovej výške 90,-eur, ktorý žiada bezodkladne uhradiť s tým, že ak do 05.04.2020 nedôjde k úhrade, bude oprávnený úver zosplatniť. Listom označeným ako Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 23.04.2020 pôvodný veriteľ žalovanému oznamoval, že jeho dlh z úverovej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu naraz.

14. Pokiaľ ide o právne posúdenie žalobou uplatneného nároku, bolo potrebné vychádzať z toho, že obchodná spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s., ktorá bola pôvodným veriteľom v úverovom vzťahu so žalovaným je obchodnou spoločnosťou, ktorej jedným z predmetov podnikania (činnosti) zapísaným v obchodnom registri je poskytovanie úverov. Predmetom zmluvy, ako je to v nej aj výslovne uvedené pri vyznačení druhu úveru bolo dojednanie viazaného spotrebiteľského úveru, jednalo sa tu o spotrebiteľský úver, preto súd pri právnom posúdení uvedenej zmluvy a z nej uplatnených nárokov vychádzal z ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy ako aj zo všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.). Keďže žalobca tvrdil, že uplatňovanú pohľadávku nadobudol od pôvodného veriteľa postúpením, bolo potrebné aplikovať tiež relevantné zákonné ustanovenia o postúpení pohľadávky.

15. Vzhľadom na ust. § 54a Občianskeho zákonníka účinné od 5.12.2018 zaoberal sa súd najskôr otázkou, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy možno tu vymáhať, teda či nie je premlčané, pričom zistil že premlčané nie je.

16. Podľa § 100 ods. 1a 2 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110).

17. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

18. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

19. Vychádzajúc zo skutočnosti, že dohodnuté bolo plnenie v mesačných splátkach po 30,-eur splatných od 20.09.2019 vždy k 20 dňu v mesiaci, pričom zaplatené do zosplatnenia boli 3 splátky, je zrejmé, že prvou nezaplatenou splátkou, pre nesplnenie ktorej sa najskôr mohol stať zročným celý dlh je splátka splatná dňa 20.12.2019, teda splátka za december 2019. Žaloba tak bola dňa 22.11.2022 podaná pred uplynutím trojročnej premlčacej doby a právo žalobcu ani v časti premlčané nie je. Žalobe však nebolo možné vyhovieť, lebo podľa názoru súdu jednalo sa v danom prípade o bezúročný a bezpoplatkový úver a žalobca nepreukázal aktívnu vecnú legitimáciu- splnenie zákonných podmienok postupiteľnosti pohľadávky banky.

20. Podľa § 1 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu ku

dňu uzavretia zmluvy 23.08.2019 (ďalej len „ZoSÚ“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

21. Podľa § 15 ods.1 ZoSÚ zmluva o viazanom spotrebiteľskom úvere je zmluva o spotrebiteľskom úvere, v ktorej sa dojednáva spotrebiteľský úver výhradne na financovanie zmluvy o kúpe konkrétneho tovaru alebo poskytnutí konkrétnej služby, pričom tieto dve zmluvy tvoria obchodný celok.

22. Podľa § 1 ods. 8 ZoSÚ ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov (napr. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

23. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

24. Podľa § 7 ods. 2 ZoSÚ spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

25. Podľa § 7 ods.16 ZoSÚ veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

26. Podľa § 7 ods.17 ZoSÚ vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
- b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

27. Podľa § 7 ods.18 ZoSÚ veriteľ je povinný v záujme odbornej starostlivosti pri poskytovaní spotrebiteľských úverov vytvoriť a udržiavať systém posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a postupovať v súlade s týmto systémom a vytvoriť a udržiavať systém poskytovania spotrebiteľských úverov.

28. Podľa § 7 ods.19 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

29. Podľa § 7 ods.20 ZoSÚ na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta)
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

30. Podľa § 7 ods.27 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb,

voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta) peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, ak odsek 43 neustanovuje inak, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni,17ab) a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,17ta) je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom17td) a na príjem spotrebiteľa.

31. Podľa § 11 ods.2 zákona ZoSÚ v znení účinnom ku dňu 23.08.2019 ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

32. Výsledky vykonaného dokazovania priviedli súd v danom prípade k záveru, že je potrebné vychádzať z fikcie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. V zmysle danej právnej úpravy je totiž veriteľ povinný pri poskytnutí spotrebiteľského úveru riadne zistiť bonitu klienta, teda či klient bude schopný splácať úver. Či veriteľ túto povinnosť riadne a v súlade so zákonom splnil musí súd rozhodujúci o žalobe veriteľa o plnenie zosplatnenej istiny, úrokov a ostatného príslušenstva z úveru skúmať vždy. Túto schopnosť veriteľ posudzuje predovšetkým na základe údajov o príjmoch a výdavkoch tak, ako sa to aj uvádza v § 11 ods. 2. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je teda kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť a overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Pokiaľ však veriteľ takto nepostupuje, zákonodarcu jasne zadefinoval jeho počínanie ako hrubé porušenie povinnosti a z toho vyvodil sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

33. Vzhľadom na jasnú, jednoduchú a zrozumiteľnú zákonnú úpravu v § 7 a § 11 ods.2 zákona o spotrebiteľských úveroch je povinnosťou každého žalobcu domáhajúceho sa žalobou nárokov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere preukázať splnenie tejto zákonnej povinnosti už pri podaní žaloby, teda už v žalobe uviesť skutkové tvrdenia ako konkrétne bola skúmaná bonita žalovaného, s akým výsledkom a už pri podaní žaloby označiť a pripojiť dôkazy na preukázanie splnenia tejto zákonnej povinnosti. Nie je povinnosťou súdu, ktorý z podstaty svojho postavenia musí byť nezávislý a nestranný vyzývať žalobcu (tu zastúpeného advokátom) na predloženie ďalších takýchto dôkazov, keďže by tým zasiahol do procesnej rovnováhy a išlo by o neprípustné preferenčné zaobchádzanie, zvýhodňovanie jednej (v prípade spotrebiteľského sporu dokonca silnejšej) strany v spore. Nepredloženie týchto dôkazov totiž nie je procesným nedostatkom žaloby, ale neunesením dôkazného bremena potrebného pre úspech žalobcu v spore. V kontradiktórnom sporovom konaní kde neunesenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena má pre žalobcu za následok stratu sporu či jeho časti nie je povinnosťou súdu žalobcu vyzývať k splneniu týchto povinností, keďže ich neunesenie nebráni pokračovaniu v konaní, lebo nejde o procesné vady žaloby, ale bráni vyhovneniu žalobe. V opačnom prípade by súd zásadu nestrannosti a rovnosti strán porušil, nakoľko by tým jednej strane pomáhal k úspechu v spore, keďže nejedná sa o odstraňovanie väd podania na ktoré dopadá § 129 CSP. Preto bolo na žalobcovi (nehovoriac o tom, že ide o profesionála v oblasti poskytovania úverov) aby už spolu so žalobou predložil všetky zákonom

predpokladané dôkazy (teda vrátane výstupov z príslušnej databázy alebo registra) na preukázanie skúmania bonity s odbornou starostlivosťou, čo sa nestalo. Keďže žaloba neobsahuje vôbec žiadne skutkové tvrdenia k splneniu tejto povinnosti (ako konkrétne prípadne bola plnená, s akým konkrétnym výsledkom, na základe akých dokladov a výstupov), nie je možné vychádzať ani z ich nepopretia žalovaným, keďže popierať možno len to, čo v žalobe je uvedené, a nie to, čo v nej ani náznakom uvedené nie je a na čo žalovaný nemohol ani pomyslieť, hoci to v nej, ak žalobca chcel byť v spore úspešný, uvedené bezpodmienečne byť malo.

34. Vychádzajúc zo žalobcom predložených dôkazov súd konštatuje, že v danom prípade žalobca poskytol žalovanému úver, pričom nepreukázal, žeby mal zistenú a preverenú výšku jeho príjmov a výdavkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch. Povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť splácať spotrebiteľský úver zaťažuje veriteľa (§ 7 ods.1 ZoSÚ) a spotrebiteľ je povinný potrebné údaje veriteľovi poskytovať na žiadosť veriteľa (§ 7 ods.2 ZoSÚ). Z uvedeného vyplýva, že postupu veriteľa s odbornou starostlivosťou zodpovedá jedine taký postup, kedy by veriteľ sám žiadal (vzhľadom na § 7 ods.2 ZoSÚ) príslušné údaje o príjme a výdavkoch a tiež dôkazy na preukázanie, čo žalobca nepreukázal žeby urobil a z ním predložených dôkazov nevyplýva, že by tak bolo učinené. Žalobca nepreukázal ani prihladenie na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Hoci si v zásade každý veriteľ môže rôzne upraviť svoje podmienky pre poskytnutie úveru a je len na ňom, akú mieru podnikateľského rizika je ochotný v tejto súvislosti podstúpiť, nič to nemení na tom, že vždy a za každých okolností musí byť splnený minimálny zákonom predpísaný štandard posúdenia bonity spotrebiteľa, pričom zákon v § 11 ods.2 ZoSÚ za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom nevykonanie čo i len jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp.zn.3Co/153/2019, najmä bod 17 odôvodnenia rozsudku).

35. Tu zmluva obsahuje len údaje o osobnom stave žalovaného, a aj to zjavne nesprávne, nakoľko podľa zmluvy nemá žiadnu vyživovanú osobu, hoci podľa lustrácie v Registri obyvateľov SR mal v čase uzavretia zmluvy 2 maloleté deti. Zmluva síce obsahuje údaj o tom, že jeho čistý mesačný príjem bol 480,-eur, avšak zdroj z ktorého táto informácia má pochádzať a či bola náležite overená zistiť nie je možné. Žalobca žiaden taký dôkaz nepredložil ani neoznačil, len prípadné čestné prehlásenie žalovaného o výške jeho príjmu je nepostačujúce. V zmluve k rodinným pomerom je uvedené, že nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť, pričom to, či boli preverované alebo aspoň zisťované výdavky žalovaného žalobca nepreukázal. Medzi podpisom žiadosti o poskytnutie úveru a podpisom samotnej zmluvy o úvere ubehlo v danom prípade len 7 minút, bolo preto na žalobcovi, aby preukázal, že pred uzavretím zmluvy riadne skúmal, ale aj náležite vyhodnotil bonitu žalovaného, čo sa nestalo. Také preverenie nesvedčí konaniu s odbornou starostlivosťou. Nie je zrejmé, z akého interného alebo externého zdroja informácií veriteľ vychádzal pri takých záveroch (o výške príjmu, či o 0 vyživovaných osobách). Podľa zmluvy od žalovaného žiadaný bol len občiansky preukaz, čo nestačí na overenie bonity s odbornou starostlivosťou. Len čestné prehlásenie spotrebiteľa ako posúdenie bonity podľa zákona nestačí. Nie je možné vychádzať len z tvrdení, či čestného prehlásenia spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa, lebo zákon jasne hovorí o preverení údajov nielen o príjme, ale aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, čo tu žalobca nepreukázal, že náležite preveril. Nebol produkovaný žalobcom ani jediný dôkaz o tom, že by preveril príjmy, rodinný stav a aj ďalšiu povinnú zložku, to jest výdavky žalovaného, najmä na živobytie. Ak veriteľ chcel presvedčiť súd, že náležite preveril príjem a výdavky žalovaného, bol povinný predložiť či označiť dôkazy z ktorých pri tomto preverení a zistení takého výsledku o výdavkoch vychádzal, čo neurobil. Ak sa veriteľ uspokojí len s tvrdením spotrebiteľa, je to nepostačujúce, keďže nejde o náležité preverenie bonity. Žalobca teda ničím nepreukázal preverenie príjmov a výdavkov žalovaného, hoci to zákon jasne vyžadoval.

36. Žalobca nepreukázal, žeby prihladal na údaje z akejkoľvek príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (napr. preverenie cez Sociálnu poisťovňu a podobne). Neuniesol teda dôkazné bremeno na preukázanie splnenia svojej povinnosti. Keďže ani netvrdil žeby tak urobil a neuviedol skutkové tvrdenia o tom, kedy a ako sa tak prípadne

mohlo stať, nemožno vyhádať ani z nepopretia skutkových tvrdení žalovaným. Aby súd mohol v súdnom konaní konštatovať riadne splnenie povinností podľa § 11 ods.2 zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné predložiť mu konkrétny dôkaz (výstup) preukazujúci to, ako, kedy a s akým konkrétnym výsledkom malo byť také preverenie dlžníka v príslušných registroch a databázach veriteľom vykonané, čo sa v tu súdnej veci nestalo. Súd preto vzhľadom na všetko uvedené má za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa zistiť konkrétnu výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Odborná starostlivosť navyše predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil (podporne viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.19Co/130/2019).

37. Veriteľ nepreukázal, žeby zohľadňoval, posúdil a preveril reálne príjmovú a výdavkovú zložku žalovaného, pokiaľ ide o ekonomický status žalovaného, preto žalobca nemôže úspešne tvrdiť, že konal s odbornou starostlivosťou. Žalobca absolútne ničím nepreukázal skúmanie príjmov a výdavkov žalovaného (minimálne na stravu, lieky, bývanie, výživu detí). Nejedná sa preto o konanie s odbornou starostlivosťou v prípade, ak veriteľ si tieto rozhodujúce skutočnosti vôbec nezistil a neoveril. Bez zohľadnenia príjmov a rovnako aj výdavkov podľa názoru súdu veriteľ nemohol objektívne posudzovať celkovú sociálno- ekonomickú situáciu žalovaného. Iba ich vzájomným porovnaním je možné vyhodnotiť, či spotrebiteľ je dostatočne solventný a či pravdepodobne v budúcnosti (minimálne v období, na ktoré sa zmluva uzatvára) bude schopný plniť svoje záväzky. Skúmanie bonity žalovaného zo strany veriteľa je potrebné považovať za nepreukázané a úplne formalistické (podporne viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.12Co/136/2019). Opak žalobca nepreukázal.

38. Súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016 v zmysle ktorých: „Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nebanalnosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona – Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu beztoho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať §3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

39. Súd dáva do pozornosti aj článok 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorého členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali

úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14.6.2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

40. Aj z judikatúry Súdneho dvora EÚ jasne vyplýva povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na aktuálny rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 5. marca 2020 vo veci C-679/2018 (OPR-Finance s.r.o. proti GK) podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie splňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

41. Záver súdu vo vzťahu k nutnosti riadneho preukázania skúmania bonity spotrebiteľa a čo toto v sebe musí obnášať nemôže byť pre žalobcu nijako nový, či prekvapivý. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn.10Csp/62/2019 zo dňa 20.02.2020 alebo na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn.5Co/107/2019 zo dňa 13.02.2020, ktoré žalobcovi musia byť známe, keďže sa týkajú práve jeho a obdobných úverových zmlúv jeho právneho predchodcu a rovnako porušenia povinnosti skúmať bonitu spotrebiteľa.

42. Súd v tejto súvislosti poukazuje tiež napr. na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.19Co/130/2019 zo dňa 27.02.2020. V ňom krajský súd okrem iného uviedol, cit. „Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom žalobca pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.“

43. Súd na podporu svojich záverov poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp.zn.3Co/153/2019 týkajúci sa rovnako porušenia povinnosti skúmať náležite bonitu spotrebiteľa. Podľa záverov krajského súdu (viď bod 17 odôvodnenia rozsudku) „je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca nemal preukázaný príjem žalovaného hodnovernými dokladmi, napriek tomu mu poskytol úver. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaný výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Keďže žalobca hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov“.

44. Súd v tu prejednávanej veci dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že by veriteľ náležite skúmal a vyhodnotil bonitu žalovaného v zmysle § 11 ods. 2 vety druhej zákona č. 129/2010 Z.z. v kontexte s § 7 ods.1 citovaného zákona, čo samo osebe spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

45. Nedôsledné skúmanie bonity žalovaného spôsobilo tu okrem bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru aj ďalší dôsledok vyplývajúci z § 11 ods. 2 vety prvej citovaného zákona a to ten, že nie je možné úver predčasne zosplatiť. Právny úkon veriteľa o zosplatnení je preto v rozpore s týmto ustanovením a preto podľa § 39 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatný. Navyše samotné oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru ani nemožno akceptovať ako korektnú výzvu k plneniu pre nesprávne uvedenú výšku dlhu žalovaného, keď je tam výzva k úhrade sumy až 712,91 eur, teda so zarátaním úrokov, pokút, na ktoré nárok vôbec nevznikol a v skutočnosti dlh bol podstatne nižší. Z ustanovenia § 53 ods. 9 OZ vyplýva, že pre účinné zosplatnenie sa vyžaduje: 1/ existencia omeškania dlžníka so splácaním úveru dlhšia ako 3 mesiace, 2/ upozornenie dlžníka veriteľom na možnosť zosplatnenia úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní pred zosplatnením, 3/ doručenie oznámenia o zosplatnení úveru dlžníkovi, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne. Žalobca ani nepreukázal, že by žalovanému doručil predložené oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 23.04.2020, pričom účinky tohto úkonu nastávajú až dorúčením (§ 45 ods. 1 OZ). Podporne viď napr. rozsudok Okresného súdu Levice sp.zn. 7Csp/140/2020 alebo Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn.13Csp/7/2020.

46. Súd nemohol žalobcovi priznať ani nevrátenú istinu úveru, nakoľko podľa názoru súdu neboli v spore preukázané zákonné podmienky postupiteľnosti pohľadávky banky a aktívna vecná legitímácia žalobcu, teda platné postúpenie pohľadávky voči žalovanému, či čo i len jej časti na žalobcu. Z uvedeného dôvodu súdu neostávalo iné, než žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietnuť. Aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu súd musí skúmať vždy, ex offa, aj bez námietky žalovaného a bez ohľadu na postoj žalovaného, teda bez ohľadu na to, či sám žalovaný nárok voči nemu uplatnený sporí alebo nie (k tomu podporne pozri napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove sp.zn.21Co/83/2017 alebo 18Co/101/2017 z ktorých cit.“ Súd prvej inštancie správne preskúmaval vecnú legitímáciu, či už aktívnu (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnu (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného), ktorá je imanentnou súčasťou civilného procesu (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 6. 2010, sp. zn. 2Cdo 205/2009). V opačnom prípade by išlo o zjavný excés v postupe konajúceho súdu, ktorý pri opomenutí vyriešiť kardinálnu otázku, akou je otázka existencie vecnej legitímácie, k zodpovedaniu ktorej je konajúci súd ex offa viazaný, by bolo protirečenie obsahu základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj obsahu práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru.- (nález Ústavného súdu SR zo 16. decembra 2014, sp. zn. III. ÚS 266/2014.“

47. Vzhľadom na výslovnú, jasnú, jednoduchú a zrozumiteľnú zákonnú úpravu zákonných podmienok postupiteľnosti pohľadávky banky zo spotrebiteľského úveru a skutočnosť, že aktívnu vecnú legitímáciu súd musí skúmať vždy, a to ex offa je povinnosťou každého žalobcu domáhajúceho sa žalobou nárokov postúpených mu bankou preukázať splnenie podmienok postupiteľnosti pohľadávky. Teda označiť a pripojiť dôkazy na preukázanie splnenia týchto zákonných podmienok. Táto skutočnosť je samozrejماً, jasná a všeobecne známa, nejde o žiadne prekvapivé právne posúdenie, postup, či prekvapivý názor súdu (podporne vid' napr. aktuálne rozsudky Krajského súdu Prešove sp.zn.3CoCsp/11/2021 alebo 7CoCsp/38/2020. Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn.7CoCsp/38/2020 otázka „či na základe tejto zmluvy o postúpení pohľadávok došlo k platnému postúpeniu pohľadávky uplatňovanej v konaní na žalobcu, už nie je otázka skutkových tvrdení strán, ale otázka právneho posúdenia veci. Ide pritom o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci,„

48. Zákonná úprava postúpenia pohľadávky bankou alebo pobočkou zahraničnej banky je obsiahnutá v zákone č.483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“) ako osobitná úprava (lex specialis) pred všeobecnou úpravou (lex generalis) o postupovaní pohľadávok v §§ 524 až 530 Občianskeho zákonníka. Zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré museli byť splnené v čase postúpenia pohľadávky upravoval ku dňu, kedy malo dôjsť k postúpeniu pohľadávky § 92 ods.8 zákona o bankách. Podľa tohto zákonného ustanovenia ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu.87ad) Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

49. V zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 8/2018 bol pod číslom R 60/2018 publikovaný judikát so záverom, cit. „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.“ Vzhľadom na uvedené a tiež z dôvodov, ktoré súd rozvedie ďalej nemôžu byť podľa názoru súdu žiadne pochybnosti, že zákonom o bankách sú odchylné od všeobecných pravidiel o postúpení

pohľadávky v Občianskom zákonníku sprísnené pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty. Pre platné postúpenie pohľadávky banky tak musia byť kumulatívne splnené všetky podmienky upravené v § 92 ods.8 zákona o bankách, pričom predovšetkým a najmä pohľadávka, alebo jej časť môže byť postúpená bankou len vtedy, ak je splatná a to až po predchádzajúcej písomnej výzve banky, a ak klient napriek nej nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní je v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku.

50. V súvislosti so svojim názorom, že ust. § 92 ods.8 zákona o bankách normuje podmienky platnosti postúpenia pohľadávky súd dáva do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.3.2018 sp.zn.7Cdo/26/2017. V zmysle uvedeného rozhodnutia totiž podmienky podľa § 92 ods.8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy vecí podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ).

51. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky v spotrebiteľských veciach sa preto takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v zbierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka, nehovoriac o tom, že v tu súdenom spore postupníkom je obchodná spoločnosť špecializujúca sa práve na hromadné vymáhanie postúpených pohľadávok, ako je súdu známe z jeho činnosti.

XX. S poukazom na vyššie uvedené žalobe žalobcu nemohlo byť vyhovené už len preto, lebo žalobca nepreukázal zákonné podmienky postupiteľnosti bankovej pohľadávky v zmysle vyššie citovaného § 92 ods.8 zákona o bankách. Žalobca nepreukázal relevantnú písomnú výzvu banky tak, ako ju má na mysli § 92 ods.8 zákona o bankách.

53. Takouto výzvou nemôže byť výzva jeho právneho predchodcu zo dňa 23.04.2020 (oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru) lebo ako už súd uviedol vyššie, išlo o absolútne neplatný právny úkon, ktorý nemohol vyvolať žiadne právne účinky a nebol ani predložený dôkaz o jeho doručovaní žalovanému. Takou výzvou nemôže byť tu ani predžalobná upomienka zo dňa 26.02.2020, a to už len preto, že žalovaný v nej bol vyzývaný na úhradu sumy len 90,-eur ako nedoplatku na splátkach v čase, keď ešte neskôr postupovaná pohľadávka ani nebola splatná. Súd podporne poukazuje na rozhodnutia NS SR sp.zn. 2Cdo/266/2020 a sp.zn. 4Cdo/75/2020.

54. Účelom zákona bolo po výzve banky poskytnúť klientovi 90 dňovú ochrannú lehotu, v rámci ktorej môže zvrátiť cesiu pohľadávky banky tým, že ešte pred postúpením uhradí omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane príslušenstva s výnimkou prípadu, kedy by šlo o tak povediac „notorického neplatiča“ ktorého omeškanie by v súhrne presiahlo jeden rok (§ 92 ods.8 veta druhá, časť za bodkočiarkou). Ak by zákonodarca daným vyjadrením v § 92 ods.8 zákona o bankách (v prvej vete) nezamýšľal poskytnutie 90 dňovej ochrannej lehoty klientovi banky na zvrátenie postúpenia pohľadávky, potom by druhá veta predmetného ustanovenia (a to tak jej časť pred bodkočiarkou ako aj za ňou) nedávala zmysel. Preto výzvou v zmysle tohto ustanovenia podľa názoru súdu nemôže byť akákoľvek výzva/upomienka na zaplatenie akejkoľvek sumy uskutočnená kedykoľvek v priebehu trvania úverového vzťahu (tu bola predžalobná upomienka na sumu len 90,-eur vyhotovená viac ako 3 roky!!! pred postúpením pohľadávky), ale musí to byť výzva na úhradu už splatnej pohľadávky, ktorá sa následne má postúpiť. Keďže cieľom zákonodarcu bola ochrana spotrebiteľa a poskytnutie mu poslednej možnosti úhrady dlhu a tak odvrátenie postúpenia pohľadávky mimo bankový dohľad, potom podľa názoru súdu absolútne nemôže obstať výklad, ktorý by za výzvu považoval akúkoľvek upomienku, či výzvu, aj spreď niekoľkých rokov a aj len vo vzťahu k určitej splátke či splátkam. Osobitná, samostatná úprava v § 92 ods.8 zákona o bankách by inak bola úplne zbytočná, keďže splatnej pohľadávke takmer vždy prechádza nejaká výzva na plnenie/či upozornenie (§ 53 ods.9 Občianskeho zákonníka).

55. Žiadnu inú písomnú výzvu žalovanému spreď postúpenia pohľadávky s dokladom o doručení/ doručovaní žalobca súdu nepredložil. Nemôže tu ňou byť ani žaloba, a to už len preto, že doručená bola žalovanému až po postúpení pohľadávky.

56. Žalobca preto nepreukázal splnenie zákonných podmienok postupiteľnosti bankovej pohľadávky, nepreukázal riadnu písomnú výzvu banky v zmysle § 92 ods.8 Zákona o bankách a jej riadne doručenie žalovanému, preto nemožno mať pohľadávku na žalobcu za postúpenú platne.

57. Pokiaľ ide o predložené oznámenie o postúpení pohľadávky, tak k tomu súd uvádza nasledovné. Súdu je dobre známe rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/210/2001, podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Avšak toto rozhodnutie je tu nepoužiteľné, lebo týkalo sa postúpenia pohľadávky pri zmluve o dielo v obchodnom záväzkovom vzťahu a nie postúpenia pohľadávky banky na nebankový subjekt v spotrebiteľskom vzťahu v nadväznosti na posudzovanie dodržania zákonných podmienok § 92 ods.8 zák. o bankách. Koniec koncov, rovnaký názor k uvedenej otázke zaujal aj Najvyšší súd SR v už spomínanom rozhodnutí sp.zn.1Cdo/147/2017 v ktorom vo vzťahu k uvedenému judikátu uviedol, že jeho závery v súčasnosti nie je možné aplikovať v oblasti spotrebiteľského práva, ktoré spočíva na diametrálne odlišných (až protichodných) princípoch ako právo obchodné. Podľa Najvyššieho súdu uvedený judikát primárne rozoberá notifikačnú povinnosť (denunciáciu) s dôrazom na to, ako vplýva toto oznámenie (táto právna skutočnosť) na zmenu v obsahu záväzku vo vzťahu k dlžníkovej povinnosti plniť v obchodnoprávnom spore. Tu však treba mať na zreteli, že uvedený judikát nevylučuje (a ani nemôže) možnosť súdneho prieskumu platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, najmä v prípade, keď samotná právna úprava postúpenia pohľadávky podľa OZ obsahuje ustanovenia o zákaze postúpenia (§ 525 OZ). Je preto logické, že ak bola postúpená pohľadávka v rozpore so zákonom, nemožno uvedené konvalidovať ani včasným a riadnym oznámením o postúpení pohľadávky dlžníkovi.

58. Žaloba tak musela byť zamietnutá bez ďalšieho, keďže žalobca nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitimáciu. Súd musel prihliadnuť na nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, nakoľko vymáhanie pohľadávky a uplatnenie práv v právnom štáte musí mať a má svoj právny rámec, zákonný postup a ani prípadná existencia dlhu dlžníka nemôže ospravedlniť jeho nedodržanie. V danom prípade sa navyše plnenia domáha profesionál znalý práva proti neprofesionálovi- spotrebiteľovi, preto nedodržanie zákonných podmienok postúpenia pohľadávky v zmysle osobitných ustanovení zákona o bankách tu ide na ťarchu veriteľa a nemôže ho zhojiť ani neplnenie povinnosti dlžníka splácať úver, keďže dlžník na neplatnosti postúpenia pohľadávky bankou na žalobcu žiadnu vinu nenesie a nijako túto neplatnosť nezavinil. Navyše nepreukázanie aktívnej vecnej legitimácie žalobcom nemá žiaden súvis a vplyv na to, či existuje (a trvá) alebo neexistuje záväzok žalovaného z pôvodnej zmluvy o úvere, keďže postúpenie pohľadávky týka sa len zmeny v osobe veriteľa a nie pohľadávky ako takej.

59. Pokiaľ ide o pripustenie zmeny žalobcu uznesením zo dňa 11.09.2023, išlo o procesné rozhodnutie, ktoré nijako neosvedčovalo platnosť postúpenia pohľadávky a hmotnoprávnu aktívnu vecnú legitimáciu do konania vstupujúceho žalobcu a nezbavovalo súd povinnosti ju skúmať. Skutočnosť, že do konania žalobca bol pripustený nezbavovala súd povinnosti preskúmať ex offa zákonné podmienky pre postúpenie pohľadávky. Pri rozhodovaní o návrhu na zmenu strany sporu súd skúma, či ten kto zmenu navrhuje preukázal prevod alebo prechod práv alebo povinností, pričom pre účely tohto rozhodnutia stačí preukázanie, že nastala (formálno-právna) skutočnosť, ktorá môže mať podľa hmotného práva za následok prevod alebo prechod práv alebo povinností. Súd v tomto štádiu nie je oprávnený hodnotiť, či sú inak naplnené predpoklady pre takéto právne nástupníctvo z pohľadu hmotnoprávnej úpravy, t.j. neposudzuje prevod alebo prechod práv alebo povinností podľa hmotného práva v rozsahu zodpovedajúcom možnému záveru pre rozhodnutie vo veci samej, neposudzuje, či podľa hmotného práva skutočne došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti lebo to je vyhradené až rozhodnutiu vo veci samej pri skúmaní vecnej legitimácie účastníka konania (viď tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo 42/2011 zo dňa 20.12.2011, ktoré je plne použiteľné aj v režime nového § 80 CSP, nakoľko nedošlo k zásadnej obsahovej zmene právnej úpravy zmeny účastníka/strany sporu v porovnaní s predošlým § 92 ods.2,3 O.s.p., čo potvrdzuje aj dôvodová správa k CSP, ktorá konštatuje, že navrhovaná právna úprava sa len prispôsobila terminológii a novej koncepcii sporového konania). Súd teda pri rozhodovaní o zmene strany sporu hodnotí takýto návrh len z hľadísk, či návrh na zmenu bol podaný oprávnenou osobou, či sa tak stalo po podaní žaloby a osoba, ktorá má vstúpiť do konania na miesto žalobcu s tým súhlasila a či v návrhu tvrdená skutočnosť je podľa hmotného práva spôsobilá preukázať, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práv alebo povinností. Ako vyplýva aj z už uvedeného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.6Cdo42/2011 zo dňa 20.12.2011, súd v rámci rozhodnutia podľa § 92 ods. 2 a 3 O.s.p. (dnes § 80

CSP) nehodnotí právne úkony z hľadiska ich platnosti, lebo by išlo o posúdenie naplnenia predpokladov právneho nástupníctva z pohľadu hmotnoprávnej úpravy a teda o riešenie predbežnej otázky dôležitej pre rozhodnutie vo veci samej. Platnosť postúpenia pohľadávky tu preto súd nebol oprávnený skúmať pri procesnom rozhodovaní o návrhu na zmenu žalobcu, pri ktorom na to objektívne ani nie je priestor a možnosť (keďže dokazovanie v zmysle § 188 ods.1 CSP sa vykonáva až na pojednávaní) ale mohol tak urobiť až pri rozhodovaní vo veci samej.

60 .O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP v spojení s § 256 ods.1 a § 262 ods.1 a 2 CSP. Žalobca síce návrh na priznanie mu náhrady trov konania podal, vo veci však bol v celom rozsahu neúspešný, preto nárok na ich náhradu mu vôbec nevznikol. Nárok na náhradu trov konania vznikol žalovanému. Žalovaný však náhradu žiadnych trov konania neuplatnil, zo spisu ani žiadne preukázateľné trovy konania žalovaného nevyplývajú, preto súd v zmysle § 262 ods.1 a 2 CSP nevyhradil rozhodnutie o ich výške samostatnému uzneseniu, nakoľko nebolo by v ňom o čom rozhodovať, ale o nároku na náhradu trov konania priamo rozhodol tak, že náhradu trov konania stranám sporu nepriznal. Nepriznal ju ani osobitnému subjektu na strane žalovaného, keďže ani u neho žiadne preukázateľné trovy konania zo spisu nevyplývajú, keďže k veci sa ani nevyjadril.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah , v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.